Sammanställning av fältvandring Långsjön 2018-08-01.

Vi var sju deltagare på träffen som började kl 17:00. Vid en kort presentation konstaterades att vi hade våra gårdar och verksamheter på följande orter: Holmön, Vindeln med omgivning och Överklintenområdet. Vi konstaterade också att det var första odlaråret med kultursorter för samtliga deltagare.

En diskussion vi hade innan vi gick ut på fälten var hur man kan bestämma tidpunkten för ”bindarmognad” respektive ”tröskmognad” på sädesslag som man inte tidigare har någon erfarenhet av. Har man erfarenhet av korn så kan en fråga vara om kärnans tugg-/bitmotstånd kan vara ungefär densamma för de övriga sorterna?

I ”Sörhägna” tittade vi först på 600 kvadratmeter evolutionär vårråg som vi fått via föreningen Allkorn: Noterades att den har vissa tendenser att lägga sig, det är nog inga problem att tröska i nuvarande tillstånd men om vi får mer kraftfullt regn så finns risken kanske att den lägger sig så illa att den blir svår att tröska? Rågen har inte visat sig vara särskilt besvärad av torkan. Den är bevattnad 2 ggr med totalt ca 5 mm, vilket ändå är en ringa mängd jämfört med hur svår torkan varit i maj, juni och juli. Vi hade också ett samtal om hur utvecklandet sker av de olika sorterna ”evolutionär-vårråg”. Undran är om inte premiering sker av de längsta sorterna just därför att de skuggar de kortare och att ”evolutionen” styrs mot allt längre strålängder? Östen berättade att under första veckan i juli hade en del av rågaxen haft en ohyra som skulle kunnat vara lus, de var orangeröda ca 1 mm långa. Nyckelpigorna jobbade flitigt i hundratal. Nu 1 augusti syns inget spår av ohyran.

En provyta på ca 200 kvm vit emmer:
En gröda som vanligtvis inte skulle vara möjlig här på 64:e breddgraden. Den sommar som varit och med ca 5 mm bevattning ser emmern dock kraftfull och frisk ut. Om det varma vädret håller i sig under hösten så kanske den kan gå i mognad. Det blir spännande.

Ett Finskt korn som bär namnet Alaska, vars utsäde kommer från Norrbotten:
Under förra växtsäsongen gjorde den blöta och kalla hösten att ingen säd gick att bärga, så utsädet är 2 år gammalt. Vid grobarhets-prov visade sig grobarheten var låg och därför har utsädesmängden fördubblats. Trots detta var antalet som kom upp lågt vilket gjort att ogräs tagit en stor del av utrymmet. Tillräckligt antal finns emellertid för att få till utsäde.

Annina ett Finskt vete som med framgång odlats i norra Finland.
Liksom kornet ovan kommer utsädet från Norrbotten och grobarheten var väldigt låg. Tillräckligt finns för att kunna få till utsäde nästa år. Noteras att Annina verkar ha utvecklats saktare än emmervetet. Eller också är det en skillnad i utseende? Kärnorna har matat ungefär lika mycket.
Vi hade här en liten diskussion om genetiska variationer, homozygota och heterozygota växtmaterial och riskerna som finns med ett genetiskt likformigt utsädesmaterial.

Övriga ytor på åkern är sådda med ett ekologiskt handelskorn Judit:
Vi konstaterade att axen på kornet Alaska hade längre ax med fler korn i höjdled än vad Judit har. Båda är sexradskorn.

På väg mellan odlingsytorna för säd stannande vi en kort stund vid trädgårdsodlingarna:
Då trädgårdslandet ligger på en gynnsam och fuktighetshållande plats har odlingarna denna varma sommar vuxit starkt. Särskilt pumpa- och squashplantorna grönskar mycket ivrigt! Deltagarna fick provsmaka sockerärtorna ”Arvidsjaur” och ”Lövånger”. Två trevliga Norrländska sorter som odlas hos oss för första året, och som vi fått via föreningen Sesam.

Vi gjorde också ett kort studiebesök i rundlogen och bagarsstugan.

På åkern bakom boningshuset finns tre små provytor á 1 kvm med kultursädesslag:
Vårrågen Petkus är relativt kortstråig jmfr med den evolutionära rågen, men det kan lika gärna bero på att de växer på en tung och kompakt lerjord.

Svarthavre Orion 2. Avses att uppförökas.

Kuoretan korn. Ett korn vi vet väldigt lite om, dock finns en ort i Finland som heter Kuoretan och det känns rimligt att kornet har Finskt ursprung. Avses att uppförökas.

Östen berättade om den tragiska Irländska potatissvälten och vådan av att förlita sig helt på en sort.

Samtalen fortsatte vid fikabordet, och var och en berättade om varför man intresserade sig för kultursorter. Vi hade vidare ett långt och intressant samtal om jordbrukets utveckling och framtid.

Träffen avslutades vid 21-tiden med att Lars Lund visade malning med sin bordskvarn.

Under sena hösten planerar vi att hålla en uppföljningsträff med fokus på deltagarnas erfarenheter kring skörd, torkning, malning och eventuell bakning?

Två lästips som framkom under träffen:
Matti Viking Leinos bok ”Spannmål, Svenska kultursorter.” Den ger så väl historisk bakgrund som genetiska vinklar på kultursorter. En bok väl värd att läsa.
Gunnar Rundgrens bok ”Den stora ätstörningen. Maten, makten, miljön”. Oerhört intressant.

Vid pennan Östen & Elisabeth Holmström
Långsjön, Överklinten.